

25 juli 1917

Londen, 24 juli. Officieel: Er zijn voorspoedige overvallen gedaan, waarbij wij 30 gevangenen maakten, en wel ten westen van Havrincourt, ten oosten van Vermelles en ten westen van Hollebeke.

Berlijn, 25 juli. Officieel: Rupperecht: Het slagfront in Vlaanderen was ook gisteren het toneel van de geweldigste geschutgevechten die tot in de nacht voortduurden. In verscheidene vakken herhaalden zich sterke Engelse verkenningsaanvallen. Alle werden in onze trechterstellingen afgeslagen.

26 juli 1917

Londen, 25 juli. Officieel: De Britten maakten gisteren bij een geslaagde overval ten oosten en ten noordoosten van Ieper 114 gevangenen. Het vijandelijk geschut was ten oosten van Monchy le Preux en in de buurt van Lombardsijde druk in de weer.

Berlijn, 25 juli. Officieel avondbericht. In Vlaanderen een tot het uiterste toegenomen vuurgevecht.

Men meldt ons van Cadzand:

Gisteren, woensdagmorgen, tussen 7 en 8 uur, zijn voor de Belgische kust een paar Engelse oorlogsschepen geweest, welke enige schoten op of nabij Oostende hebben afgeschoten en daarna een tiental schoten op Zeebrugge. Of er schade aangericht werd, kon men hier niet zien. Van de kust af werd het vuur van de schepen, die nauwelijks zichtbaar waren, beantwoord.

27 juli 1917

Berlijn, 26 juli. Officieel avondbericht: In Vlaanderen is de vuurstrijd in de loop van de dag een beetje verslapt.

Berlijn, 26 juli. Van 1 tot 25 juli hebben onze troepen meer dan 6000 man en 150 officieren gevangen genomen. De Fransen hebben in dit tijdvak maar 500 en de Engelsen maar 230 gevangenen kunnen opgeven.

In Vlaanderen heeft de artillerieslag, die men de hevigste van deze oorlog kan noemen, ook gisteren voortgeduurd. Op verscheidene punten hebben wij sterke vijandelijke patrouilles, die onze linies waren binnengedrongen, door tegenaanvallen teruggeworpen en daarbij gevangenen gemaakt.

Onze kustbatterijen en torpedoboten hebben gisterochtend om zes uur opdagende vijandelijke lichte zeestrijdkrachten verdreven.

Berlijn, 26 juli. Officieel: Rupperecht: Met onverminderde hevigheid en meermaals aanzwelend tot roffelvuur duurde tussen de kust en de Leie de artillerieslag voort. 's Nachts verflauwde het vuurgevecht slechts weinig. Bij het aanbreken van de dag nam het weer tot de grootste kracht toe. De Engelse verkenningsaanvallen duren voort. Succes hebben ze niet.

28 juli 1917

Londen, 27 juli. Officieel: Vannacht was er een plaatselijke strijd in de buurt van de benedenstad zuidwestelijk van Waasten, waarna onze troepen de vijand uit het dorp dreven. Ze maakten verscheidene gevangenen. De vijand deed een tegenaanval met een

sterke macht, waarna onze afdelingen op hun eigen linie terugtrokken.

We maakten bovendien 29 gevangenen tengevolge van geslaagde overvallen in de afgelopen nacht bij Monchy le Preux, ten zuidwesten van La Bassée en ten noordoosten van Ieper.

Londen, 28 juli. De correspondent van de Daily Mail verneemt uit het hoofdkwartier van het Engelse leger in Frankrijk van 27 dezer: De oorlog is langs ons front nooit veel feller geweest, ofschoon er geen slag wordt geleverd. We leven in een storm van Engels en Duits artillerievuur die de lucht meer dan honderd mijl ver doet trillen en de gordel van de oorlog wordt al breder en breder. Een paar projectielen van 15 Engelse duim zijn onlangs op 32 km van het front neergekomen. Op Ieper zijn duizenden granaten afgeschoten. In de loop van de dag is een vuur met zware projectielen op Koksijde aan de kust, 8 km achter Nieuwpoort, samengetrokken en 's nachts op Oostduinkerke bij Koksijde. Naar achteren toe gelegen terreinen op tal van plaatsen, die twee jaar lang ongerept waren gebleven, worden bijna elke dag door het artillerievuur afgezocht. Wat de Duitsers doen, doen wij op een grotere schaal. We voeren veel meer aanvallen uit dan de vijand. De Duitsers vuren meer 's nachts dan overdag, wij meer overdag dan 's nachts.

Van de grens in Zeeuws-Vlaanderen.

Men meldt ons uit Oostburg:

Uit de richting van Ieper dondert sinds gistermiddag een buitengewoon geschutvuur, dat de gehele nacht aanhield en thans nog voortduurt, meestal gelijkend op roffelvuur. Zware ontploffingen worden af en toe gehoord. De vliegeractie is sedert

gisteren zeer levendig. De meeste bewoners van deze streken hebben een onrustige nacht gehad door het helse schieten.

29 juli 1917

Londen, 28 juli. Officieel: Vannacht overvielen wij vijandelijke schansen ten zuiden van Armentières. Een vijandelijke aanval op onze stellingen ten oosten van Oosttaverne is teruggeslagen. Het vijandelijk geschut was in de buurt van Armentières, ten noorden van Ieper en in het vak van Nieuwpoort erg bedrijvig.

Havre, 28 juli. Officieel Belgisch stafbericht over de week van 21 tot 27 juli 1917: In de loop van de afgelopen week was op het Belgische front de artillerieslag zeer levendig. Hij is gaandeweg in hevigheid toegenomen. Een overrompeling door de Duitsers op onze vooruitgeschoven schansen ten noorden van Diksmuide beproefd, is met ernstige verliezen voor de vijand afgeslagen.

Een Belgische afdeling heeft de bemanning van een Duitse duikboot gevangen genomen, die aan de kust was verongelukt.

Onze vliegdiens is erg druk in de weer geweest. Drie vijandelijke toestellen zijn geveld. Een viel enkele meters van onze voorste loopgraven.

Berlijn, 28 juli. Officieel avondbericht: In Vlaanderen duurt de artillerieslag voort.

Berlijn, 28 juli. In Vlaanderen woedde ook gisteren de vuurstrijd met grote heftigheid, vooral ten zuiden van Diksmuide en aan beide kanten van Hollebeke. 's Middags vertoonden zich lichte vijandelijke strijdkrachten ter zee buiten schootsafstand aan de kust. Eergisteren was de vliegerwerkzaamheid levendig.

30 juli 1917

Berlijn, 29 juli. Officieel: Legergroep Rupprecht: De artillerieslag in Vlaanderen woedde gisteren van de vroege ochtend tot diep in de nacht onafgebroken. De artilleristische krachtsontwikkeling vormt het maximum in massale uitwerking, dat in deze oorlog nog bereikt is.

De vliegerwerkzaamheid was buitengewoon groot, vooral aan het Vlaamse front. Er werden 35 vijandelijke vliegers neergeschoten.

De eerste luitenant Doestler vernietigde aan het hoofd van zijn jachteskader een eskader van zes vijandelijke vliegtuigen en behaalde zelf zijn twintigste overwinning in de lucht. De eerste luitenant von Tutschek schoot zijn 19^e en 20^e vijand in een luchtgevecht neer.

Berlijn, 29 juli. Officieel avondbericht: Sedert de middag in Vlaanderen weer zeer sterk vuurgevecht.

Londen, 28 juli. Officieel avondbericht: Bij patrouille-ondernemingen in de buurt van Ieper hebben wij 47 gevangenen gemaakt, onder wie 2 officieren.

Krachtig artillerievuur van weerskanten op verschillende punten van ons front, met name ten noordwesten van de Leie.

Gisterochtend was de bedrijvigheid in de lucht zeer gering, maar tegen de avond werd ze zeer groot. Er werd hevig gevochten en het was een zeer voorspoedige dag voor onze vliegers. Er werd een krachtdadige aanvallende tactiek toegepast, die onze artillerie in staat stelde in de loop van de dag met succes werkzaam te zijn en het mogelijk maakte, een buitengewoon aantal foto's te nemen.

Onze bombardeer eskaders deden vele aanvallen, waarbij zij ook vier vijandelijke vliegtuigen met bommen bestookten. Enkele van onze vliegtuigen kwamen 65 km achter de linies van de vijand zeer laag te vliegen. Vijftien Duitse vliegtuigen vielen op de grond te pletter, zestien andere werden stuurloos naar beneden gedreven. Drie van onze vliegtuigen worden vermist.

Berlijn, 30 juli. Officieel: Onder de verlamdende invloed van ons ook gedurende de nacht toegenomen artillerie-verdedigingsvuur, bleef de gevechtsactie van de vijandelijke artillerie op het Vlaamse slagfront tot aan de middag gering.

Eerst toen nam zij weer toe, zonder echter de sterkte en de uitgebreidheid der vorige dagen te bereiken.

Aan de kust en in het vak van Het Sas tot Wieltje bleef het vuurgevecht ook 's nachts hevig.

Verscheidene Engelse verkenningsafdelingen, die onze trechterlinies aanvielen, werden afgeslagen.

Londen, 29 juli. In de buurt van Ieper namen wij 54 gevangenen en 2 machinegeweren.

In de nacht van 27 op 28 dezer zijn belangrijke spoorwegstations en twee vliegvelden van de vijand door onze vliegtuigen met bommen bestookt. In de loop van de dag zijn een aantal andere bomaanvallen en ook veel fotografisch en artilleristisch werk met goede uitslag verricht. In luchtgevechten zijn 16 Duitse vliegtuigen geveld en 14 andere stuurloos naar beneden gedreven.

Londen, 28 juli. Reuters correspondent bij het Britse leger in Frankrijk seint, dat het Duitse opperbevel zich wanhopig inspant om

het te doen voorkomen dat de Duitsers het initiatief hebben op het hele westelijke front. Het seinde, dat van 1 tot 25 juli de Duitse troepen 51 officieren en 6000 man gevangen namen, tegen de Fransen 500 en de Britten 230. Vermits dit totaal 1250 gevangenen bevat, die de Duitsers zegden bij hun aanval ten noorden van Lombardsijde te hebben gemaakt, en aangezien dat aantal, gelijk ik te zijner tijd aantoonde, ongeveer gelijk staat met dat der mannen, die daar in het vuur waren, en van wie men weet, dat er een aantal sneuvelde, is de waarde van die Duitse uitspraak duidelijk.

Men meldt ons:

Het ontzaglijke schieten, dat sedert vrijdag door geheel Zeeland en mogelijk ook ver daarbuiten is gehoord, is in de nacht van zaterdag op zondag toch enigszins afgenomen, hoewel het zondagmorgen nog zeer rumoerig was. Tussen twaalf en één uur zondagnacht zijn weer enige bommen op of nabij Brugge geworpen; de vliegers werden hevig beschoten en men zag de granaten in de lucht barsten. Een der vliegers kwam tot boven Oostburg gevlogen, waarna hij naar het westen terugkeerde. Zondagmorgen tussen 5 en 6 uur werden er boven het gewone schieten uit enige zware schoten gehoord, die deuren en vensters deden rammelen. Deze schoten schenen van uit zee te komen. Vermoedelijk werden ze op Oostende gelost. Ook de vliegers waren die morgen reeds vroeg in touw, daar ze om zes uur terug boven Brugge werden beschoten.

Bij het verzenden van dit bericht, zondag om elf uur in de voormiddag, begint de artillerieactie weer levendiger te worden. Het schieten wordt over een grote afstand waargenomen. Zondagmorgen om vijf uur werd er in zuidelijke richting roffelvuur gehoord.

31 juli 1917

Londen, 30 juli. Officieel avondbericht: We hebben vijandelijke schansen bij Lombardsijde aangevallen. Het vijandelijk geschut was zaterdagnacht in de buurt van Armentières buitengewoon bedrijvig.

Onze vliegtuigen bombardeerden een Duits vliegveld, twee belangrijke stations en een munitieopslagplaats, waardoor branden en ontploffingen ontstonden.

Berlijn, 30 juli. Officieel avondbericht: In Vlaanderen was de bedrijvigheid van de vijandelijke artillerie ook heden geringer dan de laatste tijd.

Berlijn, 30 juli. De artillerieslag in Vlaanderen, waar de wederzijdse artillerie vecht om de bovenhand te krijgen, voor de infanterie in het spel komt, woedde ook gisteren met de grootste heftigheid. De voorste stellingen zijn ten dele in trechterevelen herschepen. De batterijstellingen liggen midden in de kuilen, waar projectielen insloegen. Op de wegen, op de paden, die naar het front leiden en op de schuilplaatsen ligt tot diep in het achterland dag en nacht zwaar vuur. De Duitsers bleven evenwel, ofschoon ze met granaten van alle kalibers tot aan 38 cm werden bestrooid en in weerwil van het ruimste gebruik van gas, tot nu toe geen ogenblik het antwoord schuldig. Ze hebben succes met het bestrijden van de tegenstander.

Gisteren was de Engelse artillerie gedwongen om tot tegen de middag een toontje lager te zingen. De Engelse batterijen proberen dikwijls zich aan de uitwerking der Duitse batterijen te onttrekken, door zich in rook te hullen.

De poging om Duitse kustbatterijen van de landzijde af onder vuur te nemen en tot zwijgen te brengen, is mislukt. De Engelse monitors en torpedoboten, die de kust wilden benaderen, werden in een korte vuurstrijd verjaagd.

Aan het lange front van de kust af tot Rijsel toe beginnen zich langzaam de brandpunten af te tekenen voor de infanteriestrijd, die in de naaste toekomst te verwachten is. De Engelsen "roffelden" bijzonder heftig tussen Het Sas en Wieltje. Alle plaatselijke aanvallen, die de Engelsen echter op 29 dezer 's avonds en de 30^e hier uitvoerden, mislukten onder zware verliezen.

Evenzo was aan de kust de artilleriestrijd bijzonder heftig. De Engelsen trachtten hier dag aan dag opnieuw de brug over de IJzer en het kanaal van Nieuwpoort te herstellen, die het Duitse vuur telkens weer vernielde.

De Franse poging om de aanval, die de Engelsen in Vlaanderen voorbereidden, door een forse stoot aan het front van de Aisne te ondersteunen, is jammerlijk verongelukt. In de loop van de 29^e liepen de Fransen op het hele front van Cerny tot de Winterberg telkens weer tevergeefs storm. De eerste aanvallen zonken om zes uur 's ochtends in afweervuur en tegenaanvallen ineen. De hele ochtend stuurden de Fransen nog telkens dichte stormgolven in het vuur, die grotendeels al door het uitstekend liggende spervuur en de andere in gevechten van man tegen man werden gekeerd.

Om half zes kwam een sterke aanval zonder betere uitslag los. 's Nachts begonnen de Fransen nog eens een trommelvuur. Hun artilleriewerkzaamheid steeg tot elf uur 's avonds tot de grootste heftigheid. Met de aanvalskracht der Franse divisies was het evenwel gedaan.

In het Duitse vernielingsvuur liep de Franse aanval niet meer ten volle van stapel. Op tal van punten kon de Franse infanterie niet meer tot de stormaanval worden vooruit gebracht. Waar ze storm liep, begon de aanval spoedig te verlammen. In de loodhagel der Duitse machinegeweren en schrapnellssalvo's stroomden hun aanvalsgolven verward naar de schansen terug, van waar ze waren vertrokken.

Uit de lucht.

Londen, 30 juli. Officieel: Onze zeevliegtuigen hebben zaterdagnacht bommen geworpen op fabrieken in Brugge, op Torhout, Middelkerke en Gistel. Verscheidene tonnen bommen zijn met goede uitslag geworpen. Alle toestellen en vliegers zijn behouden teruggekeerd.

Berlijn, 30 juni. In het jaar 1914 zijn 9 vijandelijke vliegtuigen neergeschoten; in 1915, 131 vijandelijke en 91 Duitse; in 1917 tot einde juni, 1374 vijandelijke en 370 Duitse.

Van 1 augustus 1914 tot 31 juli 1915 zijn 73 vijandelijke vliegtuigen neergeschoten, waarvan 39 in Duitse handen zijn; van 1 augustus 1915 tot 31 juli 1916 zijn deze getallen 455 en 267, van 1 augustus 1916 tot 31 juli 1917, 1771 en 776.

Tijdens de oorlog hebben wij 186 kabelballons neergeschoten en 3 bestuurbare luchtschepen.

In het geheel zijn dus 2298 vijandelijke vliegtuigen, 186 kabelballons en 3 luchtschepen neergeschoten.

Aan onze zijde zijn 683 vliegtuigen neergeschoten (Hoeveel kabelballons en luchtschepen vermeldt het telegram niet – Redactie).

Wolff berekent de kosten van de verloren gegane vliegtuigen op 172.350.000 mark en voegt er bij, dat de opgaven over het tijdvak van het begin van de oorlog tot einde februari 1915 en over de maand juli 1917, die nog niet afgelopen is, misschien niet volkomen juist zijn.

Berlijn, 31 juli. Officieel: Legergroep Rupprecht. In Vlaanderen nam 's avonds de artilleriestrijd weer tot grote hevigheid toe, hij duurde 's nachts onverminderd voort en ging hedenochtend over in een zwaar roffelvuur.

Daarna begonnen over een breed front van de IJzer tot de Leie sterke vijandelijke aanvallen. De infanterieslag in Vlaanderen heeft daarmee een aanvang genomen.

1 augustus 1917

Londen, 31 juli. Officieel avondbericht: De krijgsverrichtingen der geallieerden hebben vandaag in de buurt van Ieper voorspoedig aangehouden in weerwil van het ongunstige weer. We drongen vijandelijke stellingen binnen en schoven onze linie over een front van meer dan 15 mijl van Basseville aan de Leie tot Steenstrate aan de IJzer vooruit. Beide dorpen werden ingenomen. Wij werkten aan de uiterste linkervleugel met de Fransen samen, die het linkerfront der Britten beschermden. We namen Steenstrate en drongen snel in Duitse verdedigingsstellingen ter diepte van bijna twee mijl.

Berlijn, 31 juli. Officieel avondbericht: De heden op een 25 km breed front aan weerszijden van leper losgekomen eerste stormloop van het Engelse leger is afgeslagen.

Na wisselvallige verbitterde gevechten van grote omvang heeft de met overmachtige strijdkrachten in diepe gelederen aanvallende vijand zich met het bezit van trechterstellingen in onze afweerzone moeten vergenoegen.

Londen, 31 juli. Reuters berichtgever bij het Britse leger in Frankrijk seint: Vanochtend om tien uur was een geheel Brits leger over een gemiddelde diepte van 1000 meter opgeschoten.

Zowel de Engelsen als de Fransen zijn op verscheidene plaatsen de IJzer overgestoken.

Berlijn, 31 juli. Aan de Vlaamse kust ontbrandde vanochtend vroeg de infanterieslag.

Het zware vuur, waarmee de Duitsers al bij de voorbereiding van de Vlaamse slag de Engelse batterijen beantwoordden, stelde tal daarvan buiten gevecht. De Britse legerleiding trachtte dit goed te maken door de reserves aan stukken geschut en oorlogstuig ten volle aan de strijd te doen deelnemen. Telkens werden nieuwe batterijen in stelling gebracht terwijl de Engelse luchtsmeldelen alles te werk stelden om door verkenningsvluchten en het gooien van bommen tot het beginnende offensief voor te bereiden.

Nadat de Engelse artillerie de hele nacht van 30 op 31 juli met de uiterste heftigheid had aangehouden, ging het vanochtend om vijf uur tussen Steenstrate en de Leie tot het ergste roffelvuur over. Om halfzeven brak de Engelse infanterie op het hele front in sterke drommen op. De slag is volop ontbrand.

Londen, 31 juli. Reuters berichtgever bij het Britse leger in Frankrijk seint: De Britse troepen zijn op verscheidene plaatsen de IJzer overgestoken. Het slaan van bruggen ging vlot; één divisie heeft in een enkele dag en steeds onder vuur 17 bruggen over de rivier geslagen, terwijl onze artillerie de vijand letterlijk achtervolgde.

Een minuut na het voor de aanval bepaalde tijdstip reden onze batterijen voorwaarts. Verwonderlijk is dat de Hunnen, die weken lang deze aanval hebben zien aankomen, niet meer gedaan hadden om hun front te versterken. Hebben zij geen bronnen meer om uit te putten? Zij hebben onlangs de verdeling van strijdkrachten aan het front gewijzigd, maar ze niet versterkt. In sommige gevallen heeft die aflossing hun grote verliezen gekost, bv. bij Zonnebeke, waar de 38^e divisie de 17^e afloste en waarbij onze artillerie hen geducht heeft geteisterd.

Er was alle reden om te verwachten, dat de tunnel van Menen, een vervaarlijk militair werk, vol zou zitten met Duitsers, die tot sterke tegenstand in staat zouden zijn. Daarom naderden onze mannen de plaats behoedzaam, maar vonden er maar 41 vijanden gehurkt en deze kwamen doodbedaard te voorschijn zonder een zweem van weerzin. Hier en daar vochten de Duitsers evenwel zo krachtig als ooit. Een schans bv., een stevig gebetonneerde versterking aan het front van Zonnebeke, die stikvol zat met machinegeweren, hield het tot het laatste uit, toen onze mannen ze tenslotte bestormden. Daar was geen lid van de bezetting ongewond gebleven.

Het is waar, dat zich daar een voorvalletje met de witte vlag had voorgedaan, dat hen misschien deed besluiten, dat ze niet op veel oplettendheid hadden re rekenen, als ze werden gevangen genomen.

Op twee punten vooral verdedigde de vijand zijn grond met grote moed en volharding. Hun frontlijn was bijna door onze bombardementen uitgewist, maar grote aantallen Duitsers lagen in de granaatholen, velen met machinegeweren gewapend.

De gevangenen klagen, dat hun eigen artillerie hen niet voldoende steunde en de gevangen artilleristen moeten voor hun eigen veiligheid van de infanteristen worden gescheiden.

Op hun front hebben de Fransen 29 bruggen over de IJzer geslagen, en vorderingen van grote diepte aan de overzijde van de rivier gemaakt.

De Duitsers maken aanstalten tot een tegenaanval op de linie van Langemark tot St.-Juliaan. Ze hebben al een tegenaanval gedaan bij Pilkem, maar die is afgeslagen.

Een gevangen genomen artillerieofficier zegde dat de artillerie beval had gekregen om alle zware kanonnen op de eerste tekenen van onze aanval naar achteren te brengen, maar dit gaat niet altijd gemakkelijk en leidt in ieder geval tot het prijsgeven van veel munitie.

Parijs, 31 juli. Officieel avondbericht. Na het IJzerkanaal 's nachts te zijn overgetrokken, hebben de Fransen om vier uur 's morgens samen met de Engelse legers een aanval gedaan. De geweldige artillerievoorbereiding had de Duitse verdedigingswerken met de grond gelijk gemaakt en de verdedigers zware verliezen toegebracht. Onze troepen veroverden beide stellingen en gingen in hun vuur nog verder dan hun doel. Ze trokken verder op de weg Lizerne-Diksmuide en veroverden het dorp Bikschote en de herberg Kortekeer. Onze verliezen zijn onbetekenend. Er is ons veel buit in

handen gevallen en het aantal gevangenen is aanzienlijk. Het slagveld is bedekt met lijken van Duitsers.

Londen, 31 juli (vervolg van het officiële avondbericht). Onze troepen hadden de voor de dag van heden aangewezen doelen al vroeg in de ochtend veroverd. Ze zetten daarop hun aanval voorbij hun oorspronkelijke doelen met de grootste dapperheid voort en namen Bikschote in en de vijandelijke stellingen ten zuidoosten en ten westen van dat dorp op een front van bijna 4 km met inbegrip van de herberg van Kortekeer.

's Middags werd een tegenaanval van de vijand in het centrum en links van het centrum met goed gevolg afgeslagen.

De Britse divisies drongen 3200 meter diep in de vijandelijke stellingen door en maakten zich meester van de overgangen over de rivier de Steenbeek, die hun einddoelen vormden.

Bij hun aanval namen onze troepen stormenderhand twee krachtige verdedigingsstelsels en veroverden zij ook in een stormloop de dorpen Verloren Hoek, Frezenberg, St.-Juliaan en Pilkem, alsmede krachtig verdedigde bossen en in staat van verdediging gebrachte plaatsen.

Meer naar het zuiden rechts van het centrum van onze aanval vorderden onze troepen, na hun eerste doelen te hebben genomen, waartoe het dorp Hooge en het Heiligdombos behoorden, al vechtend ondanks een zeer hardnekkige tegenstand, in het moeilijke terrein bij de weg van Ieper naar Menen, en veroverden het dorp Westhoek. In deze buurt, waar de gehele dag zwaar gevochten werd en de strijd nog voortduurt, drongen wij ongeveer 1600 meter diep in de vijandelijke verdedigingswerken door.

Een aantal krachtige tegenaanvallen werden met succes afgeslagen.

Aan de uiterst rechtse vleugel ten zuiden van de weg van Zillebeke naar Zandvoorde namen onze troepen al hun doelen in de vroege ochtend, waarbij ze de dorpen Labosseville en Hollebeke namen.

Behalve dat aan de vijand zware verliezen zijn toegebracht, zijn al meer dan 3500 gevangenen ingeleverd, maar een nauwkeurige schatting van wat wij genomen hebben, is nog niet mogelijk.

Londen, 1 augustus. De correspondent van de Times bij het Britse leger seint: De grote meerderheid van de troepen, die deelnemen aan de aanval, zijn Engelsen; toch hebben ook Schotten en mannen uit Wales er een eervol aandeel in en ook enkele Australiërs.

Tegen de aanval van de Engelsen alleen had kroonprins Rupprecht dertien divisies, waaronder vier Beierse, opgesteld. Geen enkele divisie hield noch de eerste noch de tweede loopgraaflijn ook maar gedurende enige tijd van betekenis tegen ons.

De gevangenen die wij gemaakt hebben, zijn van alle Duitse regimenten afkomstig, die in de linie stonden, en van geen enkele zijn er zoveel als van het 3^e garderegiment. Maar ik moet nog bijzonder melding maken van de prachtige houding van de mannen uit Wales, die de Berlijnse "meikevers", de lievelingssoldaten van de keizer, tegenover zich hadden. Misschien is nog nooit een beroemd regiment zo deerlijk gehavend en heeft het in het gevecht van man tegen man erger verloren.

Prachtig was ook de manier, waarop de Britse garde alle hindernissen overwon.

De Hooglanders trokken over een terrein, dat een warnet van loopgraven, redoutes en versterkte stellingen was, zo stipt en onwrikbaar alsof ze op parade waren. De Engelse troepen hebben gisteren echter alles overtroffen.

Londen, 1 augustus. De oorlogscorrespondent van de Times meldt uit het Britse hoofdkwartier: Onze verliezen schijnen bijna algemeen opmerkelijk licht te zijn geweest. Twee eenheden hebben beide meer gevangenen genomen dan het totaal van hun verliezen bedroeg. De tanks hebben grotendeels tot ons succes bijgedragen.

De oorlogstoestand.

Op het front in Vlaanderen, waar de toestand sedert het plaatselijk succes van de Duitsers bij Lombardsijde, waar ze de Engelsen over de IJzer dreven, onveranderd was gebleven, hebben de Engelsen in samenwerking met de Fransen, gisteren op een front van 24 km een stoot gedaan, die aangekomen is. Aan de aanval was sedert verscheidene dagen een, telkens tot roffelvuur aanzwellend zwaar geschutvuur voorafgegaan, dat de voorste loopgraven van de Duitsers op de gebruikelijke manier geslecht had. 's Ochtends in de vroege trokken de Fransen, die op de linkervleugel van de Engelsen stonden, en hun bondgenoten op. Over de IJzer werden tal van bruggen geslagen, volgens Reuters correspondent door de Engelsen 17 en door de Fransen 29. Over die bruggen zijn de Fransen en Engelsen opgerukt en hebben ettelijke dorpen aan het front in de buurt van Ieper veroverd. Van bovenaf beginnend veroverden zij achtereenvolgens Basseville aan de Leie, Steenstrate, Bikschote, Verloren Hoek, Frezenberg, St.-Juliaan Pilkem, Hooge, Westhoek en Hollebeke, welke laatste plaats het uiterste aanvalsdoel op de rechtervleugel van de Engelsen vormde.

Haig vermeldt in zijn bericht uitdrukkelijk, dat de troepen reeds vroeg in de ochtend de doelen, die hun waren aangewezen, bereikten en zij die op enkele plaatsen daarna nog overschreden hebben. In de loop van de dag kwamen reeds Duitse tegenaanvallen los, die echter, volgens het officiële Engelse bericht, alle zijn afgeslagen. De Fransen noemen nog geen aantal van de gevangenen, die ze gemaakt hebben. Haig geeft er al ruim 3500 op. Reeds gisteren moest het offensief bij slecht weer ondernomen worden, vandaag zal dat niet veel gunstiger geweest zijn.

Uit de commentaren van Engelse zijde valt voorlopig niet op te maken, of het offensief bedoeld is als het begin van een opmars om het Duitse front in Vlaanderen, dat natuurlijk op tal van achterwaarts gelegen stellingen steunt, in beweging te brengen, zodat dienaangaande nog geen conclusies vallen te trekken. Haig heeft echter blijkbaar op mogelijke beweringen, dat er een grote doorbraak beproefd zou zijn, vooruit willen lopen, door zo stellig te zeggen, dat de aangewezen doelen bereikt zijn.

2 augustus 1917

Parijs, 1 augustus. Officieel avondbericht: In België richten onze troepen in de aanhoudende regen de veroverde stellingen in.

Londen, 1 augustus. Officieel: Ten zuiden van het kanaal Ieper-Komen hebben wij vannacht in kleine gevechten onze linie verbeterd.

We hebben de tegenaanvallen die de vijand gisteren namiddag en 's avonds tegen onze nieuwe stellingen bij La Basseville en vlak ten zuiden van het kanaal Ieper-Komen ondernam, met goed gevolg afgeslagen.

Verder naar het noorden, in de nabijheid van de spoorweg Ieper-Roeselare heeft onze artillerie vannacht een andere tegenaanval verijdeld.

Het weer blijft ongunstig voor krijgsverrichtingen. Sedert gistermiddag valt er een slagregen.

Londen, 1 augustus. Officieel avondbericht: We zijn op de weg Zillebeke-Zandvoorde lichtelijk opgeschoten. De Duitsers hebben tevergeefs getracht ons uit belangrijke punten te verdrijven. We zijn evenwel genoopt onze vooruitgeschoven troepen uit St.-Juliaan terug te trekken. Ook zijn de Duitsers er in geslaagd, onze voorste stellingen bij de spoorweg Ieper-Roeselare binnen te dringen.

Het aantal Duitse gevangenen, gisteren door ons gemaakt, is meer dan 5000.

Berlijn, 1 augustus. Officieel: Legergroep Rupprecht:

De grote slag in Vlaanderen, een der geweldigste van het heden ten einde lopende derde oorlogsjaar, is begonnen. Met strijdmassa's, gelijk tot dusver nergens zijn ingezet, ook niet door Broessilof in het oosten, vielen de Engelsen en met hen de Fransen, gisteren op het 25 km brede front tussen Noordschote en Waasten aan. Hun doel was zeer verstrekkend; ze wilden een vernietigende slag toebrengen aan de duikbootpest, die van de Vlaamse kust uit Englands heerschappij ter zee ondermijnt.

Zeer sterke aanvalsgolven in gesloten gelederen volgden elkaar op. Tal van gepantserde auto's en ruitertroepen grepen in. Met geweldige kracht drong de vijand na de veertiendaagse geschutstrijd, die gisteren bij het aanbreken van de dag tot roffelvuur was aangezwollen, onze afweerzone binnen. Hij liep in

enige vakken onze in trechterstellingen liggende linie onder de voet en won op enige punten tijdelijk aanmerkelijk terrein. In ontstuurige tegenaanvallen wierpen onze reserves zich tegen de vijand in het vuur en drongen hem in een de gehele dag durende strijd van man tegen man uit onze afweerzone of in het voorste trechterevel terug.

Ten noorden en ten noordoosten van Ieper bleef de vijand zich echter in een diep trechterevel handhaven en konden wij Bikschote niet houden. Nieuwe aanvallen die 's avonds op een breed front loskwamen leverden de vijand geen verdere voordelen op. Ze mislukten voor onze nieuwgevormde gevechtscinies. Onze troepen maken melding van zware verliezen van de vijand die geen offers ontziet.

De schitterende dapperheid en volharding van onze infanterie en pioniers, de goede uitwerking van ons geschut, machinegeweren en mijnwerpers, de koeheid der vliegers en de plichtsbetrachting van de waarnemingstroepen en andere hulpwagens, en met name de zich van zijn doel bewuste en rustige leiding, waarborgden een voor ons gunstige uitkomst van de gevechtscin. Vol trots op de eigen verrichtingen en het grote succes, waaraan elke staat en elke stand van het Duitse rijk aandeel heeft, zien leiders en troepen de te verwachten strijd met vertrouwen tegemoet.

Berlijn, 1 augustus. Officieel avondbericht: Op het slagveld in Vlaanderen is, na een rustige ochtend, vanmiddag de vuurstrijd weer toegenomen.

Londen, 1 augustus. Officieel avondbericht: De hele dag is het blijven regenen.

Door een geslaagde operatie op ons nieuwe slagfront is onze linie in de buurt van de weg Zillebeke-Zandvoorde enigszins vooruit gebracht.

Aan de linkerflank van ons aanvalsfront hebben onze bondgenoten nieuw terrein gewonnen.

Ten oosten en ten noordoosten van Ieper tussen Westhoek en St.-Juliaan deden sterke vijandelijke strijdkrachten krachtige tegenaanvallen. Onze troepen boden met succes weerstand aan de herhaalde pogingen van de vijand om ons uit belangrijke stellingen op het hoge terrein te verdrijven, die wij gisteren in deze buurt genomen hadden, maar onder de druk van zijn aanvallen en na verwoede gevechten waren wij genoopt onze vooruitgeschoven troepen uit het dorp St.-Juliaan terug te trekken. De gevechten waren bijzonder verwoed om het bezit van het dorp Westhoek, waarvan onze troepen thans de westelijke buitenwijken bezet houden.

Vanmiddag heeft de vijand opnieuw een aanval gedaan in de buurt van de spoorweg Ieper-Roeselare en is hij er bij een tweede poging in geslaagd, op een smal front in onze vooruitgeschoven stelling binnen te dringen. De gevechten zijn nog aan de gang.

Het aantal gevangenen, dat in de loop van de operaties van gisteren door de Engelse troepen genomen is, bedraagt, naar thans bekend is, meer dan 5000, onder wie 95 officieren. Enige kanonnen en een aantal machinegeweren en schansmortieren zijn ook genomen, maar van de juiste aantallen heeft men zich nog niet kunnen vergewissen.

Gisteren hebben onze vliegtuigen, ondanks het weer, dat vliegen bijna onmogelijk maakte, de hele dag voeling met de oprukkende

infanterie behouden. De vliegvelden, de transporten en de infanterie van de vijand werden dan ook met goed gevolg met bommen en machinegeweervuur bestookt. De weinige vijandelijke vliegtuigen, die trachtten te vliegen, werden aangevallen en zes ervan werden geveld. Drie van onze vliegtuigen worden vermist.

Het aantal Duitse gevangenen, dat wij in juli genomen hebben bedraagt 4039, waaronder 88 officieren. Onder deze getallen zijn gevangenen begrepen, die in de operaties van gisteren genomen zijn en tot gisteravond zes uur de controleposten bereikt hadden.

Tot het buitgemaakte materiaal behoren 8 veldstukken, 53 machinegeweren en 82 schansmortieren.

Berlijn, 2 augustus. Officieel: Legergroep Rupprecht: Op het slagveld in Vlaanderen kwam het pas 's namiddags weer tot hevige artilleriegevechten. Van Langemark tot aan de Leie werd gedurende verscheidene uren roffelvuur op onze linies gericht, voordat de vijand tot nieuwe aanvallen op dit front overging. Er ontstonden weer hevige gevechten, waarin de door de vijand in het vuur gezonden divisies overal teruggeslagen werden en herhaaldelijk ook onze gevechtlinie bij geslaagde tegenaanvallen vooruit werd gebracht. Op geen enkel punt behaalde de vijand voordeel. Daarentegen leed hij grote verliezen aan doden en gewonden door ons onverzwakt verdedigingsvuur.

Door onze tegenaanvallen op de doorbraakpunten verloor hij verscheidene honderden gevangenen.

Aanvallen die na een onrustige nacht 's ochtends vroeg ten oosten van Wijtschate opnieuw ondernomen werden door de Engelsen mislukten eveneens met zware verliezen.

Berlijn, 2 augustus. De grote aanval van de Westerse mogendheden in Vlaanderen strekte zich uit van Noordschote tot aan de Leie. De Fransen hadden de noordelijke vleugel bezet, waar zij kort geleden de Belgen hadden afgelost. Over de trechtervelden van de verdedigingszone oprukkend, kwamen de Fransen over de weg Lizerne-Diksmuide tot in het dorp Bikschote, dat in een tegenaanval hernomen werd. Slechts sterke Franse troepen, die daarna op de avond van de 31^e juli opnieuw tegen het dorp oprukten, konden Bikschote weer in Franse handen brengen.

De Duitse linie omsluit die plaats in het oosten en het noorden. De Engelsen ondernamen de voornaamste stoot. Ze liepen uit de ruimte van Ieper en ten zuiden daarvan in noordoostelijke richting oprukkend de stukgeroffelde voorste stellingen onder de voet. Maar de Duitse tegenaanval trof hen met volle kracht in de gevechtszone van het Duitse verdedigingsstelsel. De Engelsen werden weer uit Langemark en St.-Juliaan geworpen en achter de Steenbeek teruggedrongen.

Meer naar het zuiden konden de Engelsen onbetekenende terreinwinst behalen. De westelijke rand van het bos van Herenthage werd behouden. Van daar tot aan Waasten loopt op het ogenblik de eerste Duitse linie ten dele nog in de oude voorste stelling, ten dele in dicht achter haar voorbereide linies. Ook krachtige aanvallen op de avond van 31 juli van het Herenthagebos tot aan de Leie konden aan de toestand niets veranderen.

Londen, 1 augustus. Officieel avondbericht: We zijn op de weg Zillebeke-Zandvoorde licht opgeschoten. De Duitsers hebben tevergeefs getracht ons uit belangrijke punten te verdrijven. We zijn evenwel genoopt onze vooruitgeschoven troepen uit St.-Juliaan

terug te trekken. Ook zijn de Duitsers er in geslaagd, onze voorste stellingen bij de spoorweg Ieper-Roeselare binnen te dringen.

Het aantal Duitse gevangenen, gisteren door ons gemaakt, is meer dan 5000.

De oorlogstoestand.

Het offensief van de Fransen en Engelsen in Vlaanderen heeft voorlopig geen verdere uitkomsten van betekenis opgeleverd. Integendeel, er zijn krachtige stoten van Duitse kant op gevolgd, waardoor er weer wat van het eerst door de Engelsen behaalde voordeel verloren is gegaan. Ze moesten St.-Juliaan, ten noordoosten van Ieper, weer in handen van de Duitsers laten en ook het grootste gedeelte van Westhoek weer prijsgeven. Haig geeft nu ruim 5000 gevangenen op, hoeveel de Fransen er gemaakt hebben, weet men nog niet. Maar aan kanonnen is de buit niet groot geweest, omdat de stoot niet ver genoeg is gegaan, om de vaste Duitse artilleriestellingen te bereiken. Het Engelse legerbericht spreekt slechts van enkele veroverde stukken geschut. Wellicht hebben de Duitsers de tactiek toegepast, om de voorste stellingen, waartegen het roffelvuur al zo lang gespeeld had en waarvan zij konden voorzien, dat ze bij de eerste grote stormloop niet te houden zouden zijn, niet sterk met oorlogsmaterieel te bezetten, maar liever zorg te dragen, dat in de meer achterwaarts gelegen stellingen sterke reserves bij de hand waren, om de vijand in het plat geschoten terrein, waar hij zijn nieuwe stellingen eerst in staat van tegenweer moest brengen, te lijf te kunnen gaan. Als het waar is, wat een Engelse oorlogscorrespondent zegt, dat de vijand nog zwaarder dan de geallieerden moest lijden onder de tijdens het offensief losgebarsten slagregens, dan hebben de Duitsers zeker buitengewone geestkracht aan de dag gelegd bij de tegenaanvallen,

die zij in het slechte weer ondernamen. Het Duitse legerbericht zegt, dat het doel van de aanval der Fransen en Engelsen zeer ver lag en zij een vernietigende slag wilden toebrengen “aan de duikbootpest, die van de Vlaamse kust uit Englands heerschappij ter zee ondermijnt.” Misschien is het juister om te zeggen, dat het doel zeer ver “ligt” dan “lag”, want op een dag was dat toch zeker niet te bereiken geweest: bovendien heeft Haig, zoals gisteren al in het licht gesteld is, nadrukkelijk verklaard, dat de op 31 juli aan de Engelse troepen gestelde doelen bereikt en zelfs overschreden werden. De zinswendingen van het Duitse bericht lijken er dan ook meer op berekend om aan een operatie, die voorlopig op een tegenslag uitgelopen is, het karakter van een succes te geven. Intussen verwachten de Duitsers zelf “verdere strijd”.

3 augustus 1917

Parijs, 2 augustus. Officieel: In België blijft het slecht weer.

Parijs, 2 augustus. Officieel avondbericht: Onze artillerie heeft alle pogingen van de Duitsers om Bikschote aan te vallen verijdeld.

Tussen 21 en 31 juli hebben de Franse vliegers tal van Duitse toestellen geveld en bovendien 41.000 kilo bommen op verschillende plaatsen geworpen, o.a. op de stations van Roeselare, Metz, Thionville, op kampen in het bos van Houthulst, bij Spincourt in het Suippedal en op munitiedepots in de streek van Laon. Er is veel schade aangericht.

Londen, 2 augustus. Officieel: Gedurende de laatste twee etmalen heeft het voortdurend hard geregend.

In de nabijheid van de spoorweg Ieper-Roeselare, waar de vijand er gistermiddag ten koste van grote verliezen in geslaagd was voet te

krijgen in onze voorste stellingen, hebben wij de Duitse infanterie gisteravond in een tegenaanval op alle punten weer teruggedreven en onze vroegere linie geheel hersteld.

Op de rest van het slagfront bij Ieper geen verandering.

Londen, 2 augustus. Officieel avondbericht: In de loop van de ochtend en de middag heeft de vijand een reeks verwoede en vruchteloze pogingen gedaan om de grond ten noordoosten van Ieper te heroveren. De toenemende omvang van de verliezen niet tellend, hebben sterke afdelingen vijandelijke troepen bij herhaling onze stellingen van de spoorweg Ieper-Roeselare af tot St.-Juliaan aangevallen. In alle gevallen werden de vijandelijke linies door ons artillerie-, sper- en infanterievuur gebroken en uiteengejaagd.

Berlijn, 2 augustus. Officieel avondbericht: Bij regenachtig weer vuurstrijd van wisselende hevigheid.

Londen, 2 augustus. De Star schrijft: Naar het schijnt vergiste Parijs zich toen het de vorderingen van dinsdag opvatte als het begin van een slag die weken zou duren. Er verluidt nu dat de operaties een beperkte strekking hadden evenals de verovering van de hoogterug van Mesen.

In een hoofdartikel zegt de Star: Na drie jaar oorlogvoering moest men de Napoleontische gedachtegang over een modern offensief verleerd hebben. Zelfs een schooljongen dient nu beter te weten dan menige wijsneus die een Waterloo na elke aanval verwacht. De omstandigheden zijn geheel veranderd door de getallen der troepen en de gebruikte werktuigen.

Parijs, 1 augustus. De militaire medewerker van de Petit Parisien bespreekt de eerste resultaten van de slag in Vlaanderen. Die van

de eerste dag zijn uitstekend, maar men moet niet vergeten, dat deze slag weken en weken zal duren. Het is een strategische slag, waarin de Engelsen en de Fransen, die daarin samenwerkend optreden, middelen aanwenden, als tot dusver nog niet het geval was. Ten zuidoosten van Ieper zijn Franse troepen ingevoegd tussen de Belgische en de Engelse troepen. De troepen, waaraan is opgedragen, Duitse stellingen te nemen, worden aangevoerd door de Franse generaal Anthoine, die in de laatste slag in Champagne een belangrijke rol heeft gespeeld en door de Engelse generaals Gough en Plumer.

Het bevel tot de aanval werd 's ochtends om 4 uur gegeven, maar 's nachts reeds begon generaal Anthoine zijn beweging. Hij had een groot deel van zijn troepen de IJzer laten overtrekken, toen de artillerie, die de hele nacht de twee voorste stellingen van de Duitsers was blijven beschieten, op de derde linie begon te hameren.

De Franse en Engelse troepen rukten vooruit zonder verzet te vinden. Ze namen bezit van de eerste Duitse linie. De grond was geheel omgewoeld.

Na een korte rust in de slag, waarin de artillerie zijn vuur weer verder richtte, hernamen Fransen en Engelsen hun loop en namen de tweede linie, van Diksmuide tot aan het zuiden van de weg van Ieper naar Roeselare, met hetzelfde gemak als de eerste, behalve op de rechtervleugel waar de Engelsen sterke tegenstand vonden.

Aan het einde van de dag hielden Engelsen en Fransen op een front van 20 km de twee eerste Duitse stellingen bezet. Ze hadden een vooruitgang van ongeveer 3 km diepte bereikt.

Londen, 2 augustus. Reuters correspondent in het Britse hoofdkwartier seint heden:

De Duitsers zijn klaarblijkelijk erg verbouwereerd, dat wij zo veel hoog terrein langs de rug van Pilkem hebben ingenomen. Ze deden verscheidene vertwijfelde tegenaanvallen. Ons overwicht op het stuk van de artillerie maakt het ons geschut mogelijk, een gestaag spervuur op de versterkingstroepen gericht te houden. Aflossingstroepen zijn daardoorheen opgevoerd, voordat ze zich ook maar enigszins ten aanval konden bereiden.

Eén feit komt met elke grote slag in een scheller licht te staan en wel, dat de partij, die in artilleriemacht de baas is, van haar infanterie het meeste partij kan trekken.

Bij de vooruitgang van verleden dinsdag hadden onze troepen eigenlijk maar weinig te vechten. De gesteldheid van de bodem bemoeilijktte een doeltreffende bijstand door de artillerie.

Ik geloof dat de beste maatstaf voor het tot dusver door ons behaalde succes schuilt in het draadloze telegram uit Duitsland, hetwelk er zo hartelijk op los liegt, dat het op ons allerbemoedigendst werkt. Het verlies van ongeveer 100 officieren en heel wat meer dan 5000 anderen als gevangenen alleen als een grote overwinning uit te kramen, geeft blijk van een eigenaardige geestestoestand. Mogen ze nog veel meer zulke overwinningen behalen!

Londen, 3 augustus. De militaire medewerker van de Times schrijft: Stellig is nooit een slag door de vijand met meer ophef vooraf aan de wereld aangekondigd dan die welke Haig dinsdag begon. De hele Duitse pers heeft er weken van tevoren over geschreven en Hindenburg had voor ons front niet alleen een grote massa troepen,

maar ook een ongewoon groot aantal kanonnen samengetrokken, en de Duitse vliegers vochten verwoed om de overmacht in de lucht. Het argument van een verrassing gaat niet op en kan niet gebruikt worden tot verklaring van de nederlaag. De Duitse officiële berichten, die onder Ludendorff's inspiratie zo breedsprakig en leugenachtig zijn geworden, schrijven aan de Engelse bevelvoering weer als gewoonlijk weide oogmerken toe.

Het zou zeker heel aangenaam zijn, om alle plannen uit te voeren, die de vijand ons toeschrijft, maar in deze dagen van de loopgraafoorlog, waarin de gelegenheid om te manoeuvreren beperkt is, zullen verstandige bevelhebbers, al leiden zij aanvallen in richtingen, die door strategische beginselen worden voorgeschreven, niet veel verder zien dan hun onmiddellijke doeleinden. Hindenburg en Ludendorff zijn mannen van het oosten, die van het westen weinig af weten. Anders zouden zij niet zulke kinderachtige onzin over "trechterstellingen" van de Duitsers ten oosten van Ieper schrijven. Het zou goed zijn, als wij onze loopgraafkaarten van de Duitse stellingen openbaar maakten. Daaruit zou men kunnen zien, dat het gehele front een volkomen netwerk van draadversperringen, loopgraven en redoutes was, en dat sterk verdedigde bossen, dorpen en posten een diepe verdedigingszone, die ontzaglijk sterk was, vormden.

Ofschoon het Russische offensief de Duitse staf verontrustte en maakte dat hij in allerijl een paar divisies naar Galicië zond, waren er nog op 31 juli 150 Duitse divisies in het westen en was de vijand zeer sterk van de Leie af in noordelijke richting. Ludendorff's bewering, dat een trechterlinie door zwakke Duitse troepen tegen onze overweldigende massa's bezet werd gehouden, is een product van zijn verbeelding en zou, als ze waar was, de Duitse bevelvoering beroven van de weinige flarden van haar vroegere reputatie.

Wat wij moeten bewonderen, is het methodische karakter van onze moderne wijze van aanval, die van een bepaald punt vordert als de onweerstaanbare gang van het noodlot. Gegeven de buitengewone moeilijkheden van het terrein, de verdedigingswerken en de sterkte van de verdedigers, zal de openingsfase van de derde slag bij Ieper altijd beschouwd worden als een wonderbaarlijke verrichting van het Engelse leger, die haar uitvoerde, en van het dappere leger van generaal Anthoine, dat zo uitstekend op onze linkervleugel samenwerkte.

Tot de delen, die aan onze troepen waren aangewezen, behoorden geen hoofdstellingen van de artillerie en bijgevolg verwachtte men geen grote buit aan kanonnen. Verontrust door zijn grote verliezen aan kanonnen in vorige veldslagen met ons, had de vijand zijn kanonnen wijselijk een heel eind naar achteren toe gebracht, om ze te redden ten koste van zijn infanterie of ten minste die kanonnen te redden, die aan de aandacht van de contrabatterijen ontsnapten.

De Duitse infanterie vecht minder dapper dan gewoonlijk en velen namen voor de infanterieaanval de vlucht. Het terrein maakt het slechts ten dele mogelijk, om diepe schuilplaatsen te maken en onze gewone buit bij het doorsnuffelen van zulke schuilplaatsen was daarom minder dan gewoonlijk.

Wij moeten het succes van de 31^e juli verklaren uit het bewonderenswaardige stafwerk, verder uit het uitstekende werk van de Engelse en de Franse artillerie en tenslotte uit de dapperheid van de infanterie, die tengevolge van het ongunstige weer, nadat zij haar doelen had bereikt, beroofd werd van de steun van vliegtuigen en artillerie en daarom een bijzonder moeilijke taak had.

Haig heeft slechts een fractie van de troepen, waarover hij beschikt, gebruikt en heeft drie maanden van tamelijk goed campagneweer voor zich.

Bern, 3 augustus. De Corriere della Sera verneemt van het Engelse front in Frankrijk, dat vier vijfden van het gehele Engelse leger in Vlaanderen voor de beslissende slag gereed staan.

Berlijn, 3 augustus. De tweede dag van de grote aanval in Vlaanderen is het de Engelsen nergens gelukt vooruit te komen. Ze verloren integendeel op verschillende plaatsen de terreinwinst van de eerste dag. De 1^e augustus begon met stortregen, maar de treffende kalmtte in de Engels-Franse aanvalsartillerie werd veel minder door het slechte zicht veroorzaakt dan door de krachtige afweer van de Duitse batterijen. De gehele ochtend beperkten de Engelsen zich tot zwakke aanvalshandelingen, bv. patrouilleaanvallen ten oosten van Oosttaverne, die glad afgeslagen werden. In de streek van Hollebeke werden de Engelse voorbereidselen tijdig ontdekt en een hier ontworpen aanval werd door ons vernietigingsvuur verijdeld. Eerst tegen de middag namen de Engelsen het artillerievuur weer op. Om twee uur begon er een sterk vernietigingsvuur van Bikschote tot aan de Leie, dat van vier uur af in de sector Langemark-Hollebeke tot trommelvuur aangroeide. Aan de 's avonds om half zeven ondernomen sterke aanvallen namen, behalve Australiërs en Nieuw-Zeelanders, nog andere nationaliteiten deel. Bij de aanvang op Langemark probeerden de Engelsen door het spuiten van vuur aan beide zijden van de spoorlijn vooruit te komen. In verbitterde gevechten werden ze echter afgeslagen en over Steenbeek teruggeworpen. Ook op alle andere plaatsen waren de aanvallen van de Engelsen evenzeer zonder resultaat en even rijk aan verliezen. Bij St.-Juliaan werd de nadering der Engelsen door krachtig vuur verhinderd. Bij

Frezenberg-Westhoek is verbitterd gestreden, met het resultaat dat de Engelsen overal teruggeworpen werden en de Duitse linies op tal van plaatsen verder vooruitgeschoven konden worden. Hetzelfde lot ondergingen de Engelse aanvallen tussen Hooge en Hollebeke, waar de voorste gelederen der Engelsen door het flankvuur van de Duitse batterijen ten zuiden van de Leie de zwaarste verliezen leden. Overal ontbrak aan de Engelse aanvallen de vastberadenheid van de eerste aanvalsdagen. Moeilijk en zwaar trokken hun stormgolven over het omgewoelde terrein voort. Steeds weer geraakten zij in ons flankvuur, zodat hun kracht en hun aanvalsgesest gebroken waren voor de Duitse tegenaanval hen met onweerstaanbare kracht trof. Bij de herovering, in de ochtend van 31 juli, van de gedeeltelijk opgegeven Duitse stellingen kon men een overzicht krijgen over de schrikwekkend hoge verliezen, waarmee de Engelsen hun kleine, terstond weer verloren terreinwinst betaald hadden. Het terrein was er met Engelse gesneuvelden bezaaid, die dikwijls in dichte gelederen neergemaaid waren.

De oorlogstoestand.

In Vlaanderen is de enige verandering, dat de Engelsen de Duitsers weer teruggeworpen hebben uit het stuk van hun linie bij de spoorweg Ieper-Roeselare, dat bij een Duitse tegenaanval genomen was. De Londense Star meent te kunnen verzekeren, dat het doel van het offensief slechts beperkt was en men er niet het voorspel van een langdurige slag moet in zien, zoals te Parijs verklaard was. Van Duitse zijde houdt men vol, dat de geallieerden verstrekkende oogmerken hebben gehad en dat die voorlopig verijdeld zijn. Men zal moeten afwachten wat er achter het gordijn van regen, dat nu in Vlaanderen hangt, te voorschijn zal komen.

Militaire beschouwingen.

Van militaire zijde schrijft men ons:

De grote slag in Vlaanderen is begonnen!

Volgens het officiële Duitse legerbericht van 1 augustus, één der geweldigste slagen van het die dag ten einde lopende derde oorlogsjaar, waarbij door de Engelsen en Fransen strijdmassa's zijn ingezet, zoals tot dusver nog nergens, zelfs niet door Broessilof in het oosten. Reeds geruime tijd waren we op grote gebeurtenissen op het westelijk front voorbereid, want veertien dagen lang keerde telkens in de officiële Duitse berichten te mededeling terug: "De artillerieslag in Vlaanderen duurt voort." Nu en dan werd dit nog uitgebreid door toelichtingen, die de aandacht vestigden op de wederzijdse buitengewone krachtsinspanning bij het gruwzame vernietigingswerk. Zo luidde het op 29 juli: "De artilleristische krachtsontwikkeling vormt het maximum in massale uitwerking, dat in deze oorlog reeds bereikt is."

Inderdaad de geweldige voorbereidende artilleriesrijd neemt een omvang, zoals men alleen voor de vestingoorlog had voorzien. Trouwens de strijd om de zo geducht versterkte stellingen in het westen draagt alle kenmerken van de vestingslag en de gehele oorlogvoering, zoals zij zich heeft ontwikkeld, van een reusachtige belegeringslag tegen de zich zeer actief verdedigende centrale mogendheden.

Met de verstijving der fronten en naarmate de centralen meer en meer van het strategisch offensief in het strategisch defensief werden gedrongen, trad dit karakter meer op de voorgrond. Wel deden de belegerden geduchte uitvallen, die hun verademing brachten en waarbij de belegeraars gevoelige klappen ontvingen, maar de insluitingslinie voorgoed verbreken konden zij niet.

Thans is weer zulk een uitval gaande, ingeleid door de doorbreking van de oostelijke insluitingslinie bij Zloczow. Nog voortdurend winnen de uitvallers terrein en de gevolgen laten zich nog niet overzien.

De vergelijking met een belegering gaat nu in zover niet op, dat de belegeraars niet in staat zijn elkaar rechtstreeks en onmiddellijk te ondersteunen, al is dit, behalve aan de reusachtige afstanden, voornamelijk te wijten aan het feit, dat de insluiting nog niet geheel voltooid is. Die onderlinge ondersteuning kan daardoor slechts verleend worden door in andere aanvalszones de krachten van de verdediger zoveel mogelijk in beslag te nemen en we vestigden er in onze vorige beschouwingen dan ook de aandacht op, dat, zo ooit, juist thans op het westelijk front offensieve bewegingen op grote schaal nodig waren.

Die bewegingen zijn dan nu losgebroken, zowel aan de Chemin des Dames, waar ze slechts van zeer beperkte omvang waren, als in Vlaanderen, waar ze zich ontwikkelden tot een van die geweldige bloedige worstelingen, waaraan deze oorlog zo rijk is en waarbij de ontzaglijke offers aan goed en bloed tot nog toe niet tegen de resultaten opwegen. Het actieve slagfront heeft zich daarmee verder naar het noorden uitgestrekt en zich uitgebreid van het gebied, waar de Engelsen zich na de slag bij Wijtschate nestelden tot 12 kilometer ten noorden van Ieper.

De Engelsen verrichtten bij deze over een frontbreedte van 25 km uitgevoerde stoot het voornaamste werk. Van uit het terrein om Ieper en ten zuiden daarvan liepen zij de stukgeroffelde Duitse stellingen onder de voet en bestormden het Heiligdombos en de dorpen Hooge, Westhoek, St.-Juliaan en Pilkem, terwijl ten noorden daarvan de Fransen zich van Bikschote meester maakten.

Gewaarschuwd door de veertiendaagse artillerievoorbereiding hadden de Duitsers in de bedreigde strook, zover zulks mogelijk bleek, hun oorlogsmateriaal in veiligheid gebracht en sterke reserves gereed gehouden, die onmiddellijk tot de tegenaanval overgingen. Bikschote kwam weer tijdelijk in Duitse handen en St.-Juliaan ging voor de Engelsen weer verloren. De strijd gaat met heftigheid voort.

Mag men de uitingen in de Franse pers geloven, dan zijn de geallieerden niet voornemens hun krachtsinspanningen hier spoedig te staken. Algemeen verneemt men hier van operaties, die tijd vorderen en die hardnekkig en voorzichtig zullen worden uitgevoerd. Het weer begunstigt de onderneming niet, want, al hebben de Duitsers daar even goed van te lijden, voor een offensief, waarbij de voorwaartse beweging toch op de voorgrond staat, zijn modderige wegen en granaattrechters, die zich tot meer dan manshoogte men water vullen, geen gunstige factoren. In het door het geschutvuur doorploegde en tot een brijachtige massa omwoelde terrein, waar het aanleggen van verdedigingswerken ongehoorde inspanningen eist, wordt het zelfs uiterst moeilijk zich te handhaven.

Het laat zich dan ook niet aanzien, dat de slag in Vlaanderen voor de geallieerden een succes zal worden, dat ook maar enigszins tegen het *débaclé* in het oosten opweegt. Dat men daarop gehoopt had is wel waarschijnlijk, al geloven we niet, dat dit offensief uitsluitend werd ondernomen om voor de Russen verlichting te brengen. Vermoedelijk bestond het plan voor deze onderneming reeds lang en zou ze eveneens zijn uitgevoerd als Kornilof's aanvankelijk succes op het oostelijk front zich tot een grootse operatie had uitgebreid. Misschien was dan de kans groot geweest,

dat er dan meer reserves aan het westelijk front waren onttrokken dan thans.

Hoewel het zeker is, dat de centralen van de binnenlijnen gebruik maken om soms gehele legerkorpsen van west naar oost en omgekeerd te verplaatsen moet men zich daarvan toch geen overdreven voorstelling maken. Vooral tegenover het Frans-Engelse leger, waarvan voortdurend krachtige actie te verwachten is, zullen de Duitsers wel nalaten zich al te veel te verzwakken. De voortdurende aanvallen in het gebied van de Chemin des Dames, zowel als de tegenaanvallen in Vlaanderen, bewijzen, dat de Duitsers in het westen nog over voldoende troepen beschikken.

4 augustus 1917

Parijs, 3 augustus. Officieel: Aan het hele Belgische front blijft het slecht weer.

Londen, 3 augustus. Officieel avondbericht: Onze troepen hebben zich weer in St.-Juliaan genesteld.

Berlijn, 3 augustus. Officieel: Legergroep Rupprecht: Aan het Vlaamse slagfront was de vuurstrijd gisteren bij regenachtig weer alleen aan de kust en noordoostelijk van Ieper bijzonder heftig. Voorwaartse bewegingen aan de weg Nieuwpoort-Westende en ten oosten van Bikschote mislukten evenals forse aanvallen bij Langemark. Roeselare, waarheen een groot deel der Belgische bevolking uit het strijdgebied voor het vuur van haar bevrijders de vlucht had genomen, werd door de vijand met zijn grofste geschut beschoten.

Berlijn, 3 augustus. Officieel avondbericht: In Vlaanderen duurt de gevechtspauze nog voort.

Berlijn, 3 augustus. De derde dag van de strijd in Vlaanderen bevestigde de hopeloze mislukking van het grote offensief der Engelsen en Fransen. In weerwil van hun overvloed aan batterijen, vliegerzwermen, tankeskaders en het grote aantal verse divisies zijn de Engelsen niet verder gekomen dan hun allergeeringste terreinwinst van de eerste schok. Ook het verschrikkelijkste vuur van de laatste veertien dagen doet de vechtgeest van onze infanterie in de trechterstellingen niet schokken, terwijl onze reserves zich met de meeste kracht op de Engelsen wierpen.

Op één gevallen Duitser hebben de Engelsen op zijn minst tien gesneuvelden. Dikwijls werden Engelse stormcolonnes ook door het Engelse spervuur gegrepen. Onze vliegers vielen de vijandelijke "stoot"-divisies met bommen en machinegeweren aan. Gisternacht is het vijandelijke vuur tot in de vroege ochtend levendig gebleven. Daarna verslapte het en wakkerde opnieuw aan, vooral aan de kust.

Van de kust af tot ten zuiden van het kanaal van Nieuwpoort zette gisterochtend tien uur een heftig roffelvuur in. De plaatselijke aanval bij de weg van Nieuwpoort naar Westende werd deels in een handgemeen, deels al door ons vuur afgeweerd. Vanmiddag was het vijandelijke vuur tussen Merkem en Westhoek van twee uur af uiterst heftig. Een vijandelijke aanval, die daar op een font van ongeveer twee km loskwam, werd in het vuur bloedig gefnuikt evenals vijandelijke aanvallen ten zuiden van Langemark. Ten westen van St.-Juliaan namen wij vijandelijke troepenconcentraties onder vernietigingsvuur en verstikten de beoogde aanval.

Parijs, 3 augustus. De aanhoudende regen in Vlaanderen heeft ons niet kunnen beletten, in het laatste etmaal geslaagde operaties tot versterking der nieuwe stellingen uit te voeren. De zware artillerie heeft vooral hard gewerkt en reeds is een zeer groot aantal

batterijen in de nieuwe stellingen geplaatst. Zodra de opstelling van de stukken geheel is afgelopen zal de algemene beschieting hervat worden en zullen de Fransen en Engelsen opnieuw voorwaarts trekken.

De hevige tegenaanvallen, door de Duitsers, met verse en dicht opeengepakte troepen telkens opnieuw ondernomen, zijn volslagen mislukt: de nieuwe linie is overal gehandhaafd ondanks de uiterst verwoede gevechten.

De correspondenten aan het front wijzen allen op de ontzettende verliezen der Duitsers, wiens lijken, waaronder die van mannen van elke leeftijd en velen van de lichter '18, over een uitgestrektheid van kilometers opgestapeld liggen.

Verscheidene divisies hebben het grootste deel van hun effectief aan doden en gewonden op het slagveld achtergelaten.

Londen, 3 augustus. Officieel avondbericht: In de loop van de dag hebben onze troepen zich weer in het dorp St.-Juliaan genesteld.

Ten noorden van de spoorweg Ieper-Roeselare zijn afdelingen Duitse infanterie, die voor een nieuwe tegenaanval samengetrokken werden, door ons artillerievuur verstrooid. De vijand kon zich niet tot zijn aanval ontplooiën.

's Nachts wonnen wij terrein ten zuiden van Hollebeke.

Afdelingen van onze troepen hebben met succes invallen gedaan in vijandelijke loopgraven ten zuiden van Lombardsijde.

Het aantal gevangenen, dat de geallieerden op 31 juli hebben genomen, bedraagt 6122, waaronder 132 officieren.

Berlijn, 4 augustus. Officieel: Legergroep Rupprecht: Aan het Vlaamse slagfront was het gisteren tengevolge van de zware regen kalm. Gedurende de nacht steeg het artillerievuur tot grotere kracht, maar er hadden geen grote aanvallen plaats.

Berlijn, 4 augustus. In het Engelse radiotelegram uit Poldhu van de 31e juli, was medegedeeld, dat op 28 en 29 juli de Engelsen 61 Duitse vliegtuigen hadden neergeschoten en er zelf maar 16 verloren hadden. Dit klopt volstrekt niet met de feiten. Aan het Engelse front hebben wij op 28 en 29 juli 36 Engelse vliegtuigen en één Belgisch vliegtuig naar beneden geschoten, waarvan 19 Engelse en het Belgische achter onze linies.

De Duitsers verloren op die beide dagen aan het Engelse front 6 vliegtuigen, waarvan 3 achter onze linie.

De oorlogstoestand.

In Vlaanderen hebben de Engelsen nu weer de Duitsers vrijwel alle voordeeltjes afhandig gemaakt, die de laatsten door tegenaanvallen, kort na de grote aanval van de geallieerden, hadden kunnen behalen. Dat wil zeggen dat de Engelsen in het eerst door hen veroverde dorp St.-Juliaan, ten noordoosten van Ieper, waaruit zij later verdreven waren, opnieuw voet hebben gekregen, en dat de Duitsers de Engelsen voorlopig in het bezit hebben moeten laten van de stellingen ten noorden van de spoorweg Ieper-Roeselare, waarin zij aanvankelijk waren binnengedrongen en waar zij weer uit geworpen zijn.

Haig geeft nu het gehele aantal gevangenen op, dat beide bondgenoten op 31 juli gemaakt hebben. Er zijn er niet heel veel meer bij gekomen sedert zijn laatste opgave, een goede honderd

maar. Over de veroverde kanonnen zwijgt hij nog, zodat het bij de enkele, die hij dadelijk genoemd heeft, gebleven zal zijn.

Het blijft nu wachten op wat er verder, bij gunstiger weer, zal volgen. De militaire medewerker van de Times schijnt de mening niet toegedaan te zijn, dat de geallieerden het er voorlopig bij zullen laten. Hij zinspeelt op de maanden van goed weer voor de voortzetting van de veldtocht, die Haig nu voor zich heeft. Als het plan is, dat de stoot verder zal gaan, zou men geneigd zijn ook gebeurtenissen op zee aan de Vlaamse kust te verwachten. De Engelse admiraliteit heeft enigszins te verstaan gegeven, dat de versperringsmaatregelen in de Noordzee, waarmee zij onze scheepvaart zo lelijk dwars zit, een voorlopig karakter droegen. Moeten ze soms dienen om de flank op zee te dekken, als de Engelse vloot aan de operaties tegen de Vlaamse kust mee gaat doen? De Engelsen moeten in de laatste tijd hoogst zonderlinge schepen gebouwd hebben waarover een medewerker van de Manchester Guardian onlangs iets medegedeeld heeft, toen hij met de koning de Hush en de Hush Hush (zo noemen de Engelse matrozen de nieuwe types) bezocht. Hoewel men uit zijn beschrijving niet veel wijzer werd, schijnen het toch oorlogsbodems te zijn, waarin men grote offensieve kracht heeft willen ophopen, zoiets als drijvende batterijen.

5 augustus 1917

Parijs, 4 augustus. Officieel: In België zijn de Franse troepen ondanks het bij voortduring slechte weer voorbij de Kortekeerherberg opgeschoten. Franse verkenners hebben de boerderijen doorsnuffeld, die verder voor het bereikte front liggen, waarbij ze Duitse patrouilles terugvloegen.

Londen, 4 augustus. Officieel: Op het front van Ieper hebben de Fransen ten oosten van de herberg Kortkeer opnieuw vorderingen gemaakt.

Vannacht heeft het hard geregend.

Londen, 4 augustus. Officieel avondbericht: Het weer blijft nat en stormachtig.

Ten noordwesten van St.-Juliaan hebben we opnieuw terrein gewonnen.

Berlijn, 4 augustus. Officieel bericht: In Vlaanderen vuurstrijd van wisselende kracht.

Berlijn, 4 augustus. Het groot opgezette Engels-Franse offensief in Vlaanderen is door ons krachtig tegenoffensief zo volslagen ineengezakt dat onze tegenstanders ook op de vierde gevechtsdag zich nog niet hebben kunnen herstellen. De Engelsen wierpen bij hun grote aanval van 31 juli 1914 divisies in het vuur; bovendien stonden 2 divisies ruitery klaar om van successen partij te trekken. De Engelsen werden door een Franse divisie gesteund. De aanvallen kwamen in drie stormgolven los; acht tanks zouden voor elke divisie de weg banen, maar een groot aantal van deze gepantserde auto's werd reeds voor de aanval door ons geschutvuur buiten gevecht gesteld en bij de aanval werden er nog een aantal in elkaar geschoten. Achter elke divisie stonden ongeveer 4 eskadrons ruitery klaar om bij een doorbraak in het terrein achter onze linies te opereren. Bij de volslagen mislukking van de infanterieaanvallen, die tegen onze linies te pletter liepen, is het merendeel van deze eskadrons niet eens in actie geweest. Bij St.-Juliaan is een in de richting van Pilkem naderend eskadron door ons vuur geheel vernietigd.

De Engelse stormgolven die onze afweerzone binnendrongen werden tot staan gebracht door onze taai volhardende verdedigers.

Berlijn, 4 augustus. Het gevechtsterrein maakt door de duizenden gesneuvelden een vreselijke indruk. Vooral langs de weg Langemark-Zonnebeke en met name bij St.-Juliaan liggen uitgestrekte Engelse lijkenvelden.

Gisteren heeft de uitgeputte vijand zich moeten beperken tot patrouilleondernemingen.

In de loop van de namiddag en 's nachts is het vijandelijke vuur aangezwollen. Vooral de stad Roeselare is 's nachts zwaar beschoten.

Parijs, 4 augustus. Sedert 31 juli, de eerste dag van de aanval, valt in Vlaanderen een slagregen. De vijand trekt daarvan partij, om te trachten het verloren terrein te herwinnen, maar het besluit der geallieerden, om niets prijs te geven, en het nauwkeurig vuur van hun lichte kanonnen houdt de Duitsers vast in de stellingen, waarop ons offensief hen heeft teruggeworpen en heeft hen zelfs het magere resultaat van hun eerste tegenaanval weer ontnomen.

Het wekelijks Belgisch stafbericht van 28 juli tot 3 augustus maakt melding van sterke vuurwisseling. Op de dag van de aanval ten zuiden van de IJzer door Engelsen en Fransen heeft de Belgische artillerie 15 Duitse batterijen geneutraliseerd.

Het slechte weer heeft van de eerste augustus af de vuurstrijd belemmerd. De Duitsers hebben herhaaldelijk met gasgranaten geschoten.

De Belgische vliegers zijn ijverig in de weer geweest om het artillerievuur te regelen.

6 augustus 1917

Berlijn, 5 augustus. Officieel. Legergroep Rupprecht. Slechts op enkele vakken van het Vlaamse front artilleriestrijd. Er hadden geen aanvallen van betekenis plaats.

Berlijn, 5 augustus. Officieel. De gevechtstoestand in Vlaanderen is onveranderd.

Londen, 5 augustus. Officieel: De Britse troepen zijn gevorderd. Ten noordwesten van Bikschote is een aanval van een afdeling Duitsers afgeslagen.

Londen, 5 augustus. Officieel avondbericht: Na onze stellingen ten noorden van Ieper en het kanaal van Komen hevig beschoten te hebben, deed de vijand vanochtend een aanval aan weerszijden van het kanaal. Het gelukte hem een ogenblik voet te krijgen in Hollebeke, maar een tegenaanval, waarbij wij verscheidene gevangenen maakten, dreef er hem weer uit. Elders mislukten de aanvallen van de vijand.

Berlijn, 5 augustus. In Vlaanderen hadden zich de Engelsen en de Fransen ook zaterdag nog niet voldoende van hun zware mislukkingen op de eerste en de tweede aanvalsdag hersteld om tot krijgsbedrijf van enig belang in staat te zijn. Op enkele punten slechts kwam het tot een flink geschutgevecht, waarop zwakke aanvallen van patrouilles volgden. Ze werden overal afgeslagen; zo Engelse patrouilles bij Frezenberg en ten westen van Westhoek, en een aanval ten westen van Bikschote, die om 8 uur in de voormiddag op een zwaar geschutvuur van twee uur lang volgde.

In de avond en de nacht van zaterdag op zondag lag er op het vak Driegrachten en van Luigem tot Draaibank een zwaar vuur. Het Duitse geschut bestreed met samengetrokken vuur en goede uitslag de Engelse batterijen. Duitse vliegers grepen met machinegeweevuur en bommen terdege in het gevecht.

Parijs, 5 augustus. In België heerste met tussenpozen artilleriebedrijvigheid.

7 augustus 1917

Parijs, 6 augustus. Officiële mededeling van hedenmiddag. In België geen verandering in de toestand.

Londen, 6 augustus. Officieel: Gisteravond heeft de vijand opnieuw een aanval gedaan in de buurt van Hollebeke, maar hij is teruggeslagen voor hij onze linies bereikt had. Een andere aanval, onder dekking van zwaar spervuur, op onze stellingen bij Westhoek had evenmin gevolg.

Berlijn, 6 augustus. Officieel: Legergroep Rupprecht: In Vlaanderen bleef het vuur bij dag meestal gering.'s Avonds werd de geschutstrijd in enige vakken erg heftig. Forse gedeeltelijke aanvallen der Engelsen, die in de nacht en vanmorgen tegen onze stellingen tussen de weg Ieper-Menen en de Leie losbraken, werden overal afgeslagen.

In het ons bekende trechterveld waren onze stormtroepen met succes aan de slag. Talrijke gevangenen werden binnengebracht. Uit enige der 25 voor ons front liggende, stukgeschoten tanks werd een aantal machinegeweren geborgen.

Berlijn, 6 augustus. De eerste slag om het Vlaamse duikbootsteunpunt is geslagen en door de Engelsen verloren. Ook de vijfde augustus, de zesde aanvalsdag, bracht nog geen herhaling van de mislukte eerste doorbraakpoging. De Engelsen versnipperen hun infanterie- en artilleriekrachten in gedeeltelijke verrichtingen. Het Engelse vuur steeg in de streek van Driegrachten, Draaibank en ten zuiden van Langemark tijdelijk tot grote heftigheid. Aanvalspogingen liepen herhaaldelijk mis, bv. in de streek van Hollebeke. Bij Frezenberg werden de Engelse troepen, die in groten getale ter bestorming gereed stonden, in de loopgraven onder vernietigingsvuur genomen en de hier beoogde aanval in de kiem verstikt.

Duitse stormtroepen drongen in de nacht, die aan de 5^e voorafging, op menige plaats in de Engelse schansen. Ze keerden met buit en machinegeweren terug. Aan beide kanten van het kanaal bij Hollebeke werden vier officieren en 50 man alsmede vier machinegeweren ingeleverd; bij Bikschote 14 man en 10 machinegeweren.

Heel de nacht voor de 6^e deden de Engelsen gedeeltelijke aanvallen in de boog van Ieper. De ene Engelse afdeling na de andere legde het in het Duitse geweervuur af. Ook in het vak van Wijtschate was in de avond van de 5^e het vuur levendig, zomede aan de kust, waar het Engelse vuur sinds dagen wordt opgevoerd.

Londen, 6 augustus. Reuters bijzondere correspondent bij het Britse leger in Vlaanderen seint heden:

Uit de eerste hand heb ik het verhaal van de strijd om de veroveringen rondom Hooge gehoord. De oogmerken, waarvoor de troepen donderdagochtend opbraken, omvatten de bouwvallen

van het dorp zelf en de rug van Westhoek daar voorbij. Onze eerste aanvalsgolf kwam aan beide kanten van de hoofdweg in noordoostelijke richting opzetten en veroverde Hooge zonder erg veel tegenstand, hetgeen vooral daardoor kwam, dat de plaats dermate met de grond was gelijk gemaakt, dat ze verbazend weinig dekking bij de verdediging biedt. Een andere golf stroomde met moeite om het meer van Bellewaarde en viel de steunloopgraaf daar aan. De mannen namen twee partijen Duitsers gevangen, elk ten getale van 40, en veroverden twee machinegeweren. Ze vonden veel kleine steunpunten in deze loopgraaf. Ze te zuiveren kostte enige tijd. Het was ongeveer vijf uur in de ochtend, toen ze weer vooruitgingen. Daarna werd er bij Siebenhoeve vinnig gevochten, hetgeen grotendeels uit steenhopen bestaat, maar het heeft een overwelfde kelder, door een betonlaag van zowat zes voet hoogte bedekt. Hier werd nog eens een hoop van 40 Duitsers gevangen genomen benevens één officier. Onze mannen stormden de Bellewaarderug af door drassig land, door enkele boomgroepen onderbroken, die de mars tamelijk moeilijk maakten. De troepen namen echter het dorp Westhoek, dat eigenlijk op het hoogste punt van de gelijknamige kam staat. Daar werd alleen bij de herberg aan het kruispunt flinke tegenstand geboden. Na heel wat geweervuur en het werpen van bommen namen een sergeant en twaalf man het punt stormenderhand en brachten twee officieren en 40 man terug.

Men zag de Duitsers door het Veelhoekbos lopen. Het vuur van hun kanonnen en machinegeweren zwol gestaag aan, maar ze beproefden die dag geen tegenaanval. Hun ronde blokhuisen, die ons vuur hadden weerstaan, waren bijzondere doelen voor hun eigen kanonniërs, die vermoedelijk overlegden, dat wij ze anders ter dekking zouden gebruiken. Op één ogenblik gaapte er een scheur van ongeveer 150 meter in onze linie. De Duitsers trachtten daardoor te ontglippen. Onze Lewis-kanonniërs deden schitterend

werk. Eén van hen heeft, naar men zegt, 40 vijanden neergelegd. De poging der tegenstanders werd verijdeld en de linie tot een vast front aaneengesloten. De troepen bereikten de tunnel van Menen. De Duitsers hadden dit militaire werk aangelegd. Aan één einde daarvan hadden de Engelsen al 41 gevangenen gemaakt. Mannen, die er van het noorden in drongen, vonden hem vrijwel verlaten. Het was een echt soldatengevecht; toen de officieren van de afdeling buiten gevecht waren gesteld, wilden de onderluitenanten uit zichzelf het bevel overnemen.

Berlijn, 7 augustus. Officieel. In Vlaanderen was de gevechtsactie van de wederzijdse artillerie slechts tijdelijk in enkele vakken levendig. In het trechterveld kwam het herhaaldelijk tot botsingen tussen verkenningsafdelingen.

8 augustus 1917

Parijs, 7 augustus. Officieel: In België tamelijk hevige geschutsstrijd, vooral in het vak van Bikschote.

Berlijn, 7 augustus. De Engelsen hebben zich ook op 6 dezer op het hele aanvalsfront tamelijk bedaard gehouden. Het geschutvuur overschreed evenmin de gewone grenzen. Het zwol alleen bij Diksmuide en aan de kust aan tot grote heftigheid. Aan de kust nam het een methodisch karakter aan.

Berlijn, 8 augustus. Officieel: Legergroep Rupprecht: Aan het Vlaamse slagfront is gisteravond de vuuractie terug tot de grootte hevigheid toegenomen. In het kustvak vielen de Engelsen na roffelvuur met sterke troepenafdelingen van Nieuwpoort uit naar het noorden en oosten aan. Ze werden in een handgemeen teruggeslagen.

Tussen Draaibank, ten noordoosten van Bikschote en Frezenberg ondernam de vijand na het invallen der duisternis herhaaldelijk zware plaatselijke aanvallen op onze linie. Ook hier werd de aanval overal met grote verliezen afgeslagen.

Parijs, 8 augustus. Eindelijk is het weer in Vlaanderen verbeterd. De vliegers zijn weer begonnen, de artillerie is hevig geworden, de bondgenoten hebben de zeer versterkte stellingen van de tegenstander bestookt. De rustpauze heeft het de vijand mogelijk gemaakt troepen aan te voeren en opnieuw te groeperen en tal van zware batterijen op te stellen. Het komt er nu op aan deze tot zwijgen te brengen. Vier dagen aan één stuk heeft het geregend. Met bewonderenswaardige gelijkmoedigheid zijn onze soldaten er in geslaagd de veroverde stellingen te veroveren onder omstandigheden, die geen beschutting boden, in gaten vol water en slijk. Het was onmogelijk zich op dit omgewoelde, overstroomde terrein te verplaatsen. Om het hier uit te houden en bombardementen en aanvallen te weerstaan was een uitstekende geest nodig, die de natuurlijke eigenschappen van zelfverloochening en volharding te hulp kwam en welke, gevoegd bij de geestdrift, die de troepen bezielt, de grootste verwachtingen wettigt.

9 augustus 1917

Londen, 8 augustus. Officieel: Onze troepen hebben in de afgelopen nacht vijandelijke schansen bij Lombardsijde met succes overvallen. Ze maakten enkele gevangenen en namen een machinegeweer. 's Nachts was het vijandelijke geschut ten oosten en ten noorden van Ieper bedrijvig, vooral in de buurt van Westhoek en de spoorlijn Ieper-Staden.

Berlijn, 8 augustus. Officieel avondbericht: In Vlaanderen vuurstrijd van wisselende sterkte.

Berlijn, 8 augustus. De sinds dagen verwachte aanval der Engelsen aan de kust is in de nacht, die aan de 8^e voorafging, bij Nieuwpoort begonnen. Het Engelse geschutvuur, dat sinds dagen aan kracht de gewone grens te boven ging, zwol gistermiddag ondanks het nevelige weer tot aanmerkelijke heftigheid. Van negen uur 's avonds aan versterkten de Engelsen hun artillerievuur telkens meer, tot het vanochtend om twee uur tot roffelvuur overging. Na drie kwartier "trommelen" vielen de Engelsen van Nieuwpoort uit aan en dicht bezuiden het kanaal van Nieuwpoort in de richting van Rattevalle. De aanval werd overal onder verliezen gekeerd en eindigde met een zware nederlaag voor de Engelsen. Op enkele punten hebben onze troepen de vijand in verbitterde gevechten van man tegen man met de bajonet en handgranaten teruggeworpen. Hij liet een groot aantal gesneuvelden op het slagveld.

Op het terrein, waar tot nu toe in de boog van leper gevochten werd, trachtten de Engelsen opnieuw door gedeeltelijke aanvallen in de late avond van de 7^e hun linies te verbeteren en uit het in elkaar geschoten, vermodderde trechterneld, waarin zij door de mislukte aanval zijn geraakt, te voorschijn te komen. Alle aanvalspogingen mislukten echter terug, hoewel de Engelsen onbekommerd sterke strijdkrachten in het vuur zonden en colonnes in gesloten gelederen ten zuiden van de lijn Boezinge-Langemark opvoerden. Alle stellingen bleven onverkort in Duits bezit.

Ook ten zuiden van het kanaal van Hollebeke en op een aantal plaatsen aan het front van Atrecht was de artillerie- en patrouillewerkzaamheid levendig.

Londen, 8 augustus. Officieel avondbericht: er valt veel regen. Onze bondgenoten hebben in de loop van de dag terrein gewonnen ten noordwesten van Bikschote.

Ten oosten van Ieper blijft de artillerie van de vijand grote activiteit aan de dag leggen.

Gisteren hebben onze vliegers, voortdurende nevels en wolken ten spijt, tot op 40 mijl achter de Duitse linies bombardementen uitgevoerd op spoorwegen, verbindingswegen en transporten. Er is veel schade aangericht. Een trein ontspoorde, een andere trein sprong in de lucht. In de vorige nacht hebben onze vliegers bovendien bommen geworpen op een vijandelijke opslagplaats van munitie.

Berlijn, 9 augustus. Officieel: Legergroep prins Rupprecht: Het ongunstige uitzicht belette gisterenmiddag de ontplooiing van levendige gevechtsactie. Tegen de avond pas nam in Vlaanderen de artilleriestrijd weer toe, bleef 's nachts sterk en bereikte in enkele vakken, in het bijzonder aan de kust, en van Bikschote tot Hollebeke de grootste heftigheid.

Infanterieaanvallen hadden niet plaats.

Een bij Hooge oprukkende verkenningafdeling werd teruggeslagen.

10 augustus 1917

Parijs, 9 augustus. Officieel avondbericht: In België zijn we weer opgeschoten. Ten zuiden van Langemark maakten we een twintigtal gevangenen.

Londen, 9 augustus. Officieel middagbericht. De Franse troepen hebben terug vooruitgang gemaakt ten noorden van Bikschote.

Londen, 9 augustus. Officieel avondbericht. In het vak van Nieuwpoort is het vijandelijke geschut drukker dan gewoonlijk in touw geweest.

Parijs, 9 augustus. In Vlaanderen ontwikkelt zich de strijd tussen de wederzijdse zware artillerie. De geallieerden hebben echter nog aandacht over om stoutmoedige verkenningsovervallen te doen.

Men schat het aantal Duitse divisies, waarvan sedert de 31^e juli de aanwezigheid aan het vijandelijk front is vastgesteld, op twaalf.

Berlijn, 9 augustus. Na de Engelse aanval bij Nieuwpoort, die op 8 dezer bij het aanbreken van de dag bloedig werd gestuit, kon de tegenstander zich in de loop van de dag niet tot belangrijke krijgsverrichtingen opwerken. Het vijandelijk vuur liep inmiddels tegen de avond tot grote heftigheid op.

Na een zwaar onweer tussen negen en tien uur 's avonds kwam in de streek van Ieper tussen Bikschote en Hollebeke een zwaar vijandelijk trommelvuur los. Het duurde van tien tot elf uur in de avond. Daarop volgde evenwel alleen de reeds gemelde aanval van een sterke verkenningafdeling der Engelsen ten oosten van Hooge. Onder gevoelige verliezen voor de Engelsen werd hij afgeslagen.

Onze vliegers bestookten vijandelijke batterijen bij Diksmuide, Ieper en Armentières met bommen. Ook bombardeerden ze een munitievoorraad bij Bailleul en het station van Hazebroek. Treffers en branden werden waargenomen. Bij opklarend weer ging het van de vroege ochtend van de 9e af zeer levendig toe in de lucht.

Een Belgische legerorder.

Havre, 9 augustus. De dagorder, die de nieuwe minister van oorlog tot het leger heeft gericht, luidt als volgt:

Ik heb de eer, ter kennis van het leger te brengen, dat de koning mij de portefeuille van oorlog heeft opgedragen. De hoge bevoegdheid van mijn voorganger, zijn rijke ervaring, en zijn gestage inspanning hebben het leger van alle middelen voorzien, die geëigend zijn voor de vervulling van zijn roemrijke zending. Die middelen hebben er ruimschoots toe bijgedragen om de troep de morele kracht en het zelfvertrouwen te geven, die de gebeurtenissen in de naaste toekomst zullen doen uitkomen. Flink aangevoerd, deugdelijk gedrild, bezielde met een voortreffelijke zin voor tucht en zich van zijn plicht diep bewust, zal het leger zich dapper van zijn taak kwijten en ze tot het einde vervullen, dit is tot de volkomen bevrijding van de vaderlandse grond. De drie jaar, die ik de eer had, aan het front door te brengen, hebben mij in staat gesteld, me rekenschap te geven van de waarde van de Belgische soldaat, van zijn volharding, hardnekkigheid, onstuimigheid en moed.

Onder de bevelen van officieren, die het bevel waardig zijn, en erop gebrand, om de Belgische soldaat tot de overwinning te leiden, zal deze in vol vertrouwen optrekken ten aanval tegen de vijand, die hij besloten is te overwinnen. Onder de verblijdende indruk van de zekerheid der aanstaande zege breng ik het leger de wensen over voor zijn succes in de krijgsverrichting, die het zal aanpakken.

De minister van oorlog, luitenant-generaal de Ceuninck, Bergues.

Keulen, 10 augustus. Volgens de Kölnische Zeitung geeft het Havas-agentschap er kennis van, dat het opnieuw ingevallen regenweer uitstel van het krijgsbedrijf in Vlaanderen, waarvan een toeneming

van het geschutvuur, vooral in de buurt van Ieper, de hervatting had aangekondigd, nodig maakt.

11 augustus 1917

Berlijn, 10 augustus. Officieel: Legergroep Rupprecht: In Vlaanderen was gisteren de werkzaamheid van de artillerie van afwisselende hevigheid naargelang van de helderheid van het uitzicht.

's Avonds nam de werkzaamheid van het geschut algemeen toe, ze bleef 's nachts onverminderd sterk en steeg vanochtend in de eerste uren van de morgen tussen Ieper en de Leie tot zeer sterk roffelvuur, waarop in brede vakken ten oosten en ten zuidoosten van Ieper sterke vijandelijke infanterieaanvallen zijn begonnen.

Berlijn, 10 augustus. Officieel avondbericht. De krachtige aanvallen der Engelsen, die vanochtend tussen de spoorweg Ieper-Roeselare en Hollebeke zijn losgebroken, zijn mislukt.

Parijs, 10 augustus. Officieel: In België zijn de Fransen blijven opschieten. In de loop van de nacht hebben de Franse troepen verscheidene hofsteden ten oosten van Bikschote en ten westen van Langemark bezet. Ze namen enige machinegeweren.

Londen, 10 augustus. Officieel: Vroeg in de morgen hebben wij in een geslaagde plaatselijke aanval de bezetting van Westhoek voltooid en de rest van de stellingen op de rug van Westhoek genomen, die nog in handen van de vijand waren.

De Fransen zetten hun vooruitgang ten oosten en ten noorden van Bikschote voort.

Londen, 10 augustus. Officieel avondbericht: Onze aanvallen van vanochtend ten oosten van Ieper werden op een front van

ongeveer twee mijl uitgevoerd ten zuiden van de spoorlijn Ieper-Roeselare. Op de rechtervleugel van de aanval werd zwaar gevochten om het hoge terrein aan weerszijden van de weg Ieper-Menen. Onze troepen schoten daar wat op. De strijd duurt voort. In het centrum en op de linkervleugel werden, nadat de tegenstand van de vijand gefnuikt was, al onze kenmerken bereikt.

Behalve in Westhoek en op de Westhoekrug, die nu geheel in onze handen is, nestelden onze troepen zich in het Glencorsebos (?). De vijand werden zware verliezen toegebracht. Wij maakten 240 gevangenen.

Osborn, de oorlogscorrespondent van de Vossische Zeitung in Vlaanderen, vermeldt op grond van het artillerievuur, zomede “zekere andere voorbereidingen bij de vijand”, dat in Vlaanderen operaties van de grootste omvang weer op het punt van beginnen zijn.

Berlijn, 11 augustus. Officieel: Legergroep Rupprecht: De Engelse aanvallen werden gisterochtend ondernomen door verscheidene divisies. Over een breedte van meer dan 8 km tussen Frezenberg en Hollebeke rukte de vijand op. Hoewel grote troepenafdelingen gebruikt werden, had de aanval geen succes. Het gelukte wel aanvankelijk aan de in dichte gelederen aanstormende vijand om op verscheidene plaatsen in onze gevechtlijn door te dringen, maar hij werd door een snelle tegenaanval daar weer verjaagd. Bij Westhoek eerst na lange verbitterde strijd.

Het vuurgevecht nam 's avonds weer toe tot de grootste hevigheid, in het kustvak tot Waasten. Ook hedenochtend werd het meermaals buitengewoon krachtig.

Nachtelijke verkenningsaanvallen van de Engelsen bij Menen mislukten evenals sterke gedeeltelijke aanvallen, welke de vijand aan weerszijden van de spoorweg Boezinge-Langemark 's ochtends ondernam.

Negentien vijandelijke vliegtuigen en twee kabelballons werden neergeschoten, merendeels in luchtgevechten, die voornamelijk in Vlaanderen zeer talrijk waren.

Londen, 11 augustus. De bijzondere correspondent van Reuter bij het Engelse leger in Vlaanderen meldt: De gehele ochtend duurde het hardnekkige gevecht voort. Bij de ontwikkeling van de krijgsverrichtingen tegen de Duitse stellingen tussen Frezenberg en zuidoostelijk van Westhoek deden de Duitsers verschillende tegenaanvallen, maar volgens de laatste berichten hebben wij al onze winst goed gehandhaafd. Tot dusver zijn er meer dan 200 krijgsgevangenen aangebracht en waarschijnlijk zullen er meer volgen.

De vijand biedt volgens de laatste berichten nog krachtige tegenstand op de zuidelijke sectie van het aangevallen front. Verder naar het noorden zijn Franse patrouilles voorwaarts gedrongen; ze vonden verscheidene hoeven ontruimd, met het gevolg dat de voorpostenlinie nu vast in het gebied van het overstroomde land ten noordoosten van Bikschote is uitgezet.

De oorlogstoestand.

De derde grote slag bij Ieper van de 31^e juli is eerst door kleine plaatselijke ondernemingen gevolgd. Nu nemen de aanvallen weer in kracht en uitbreiding toe.

Ze blijven echter nog ver achter bij hetgeen de eerste gevechtsdagen te zien hebben gegeven.

Ten oosten van Ieper hebben de Engelsen een offensief ontketend dat de Duitsers krachtig en mislukt, de Engelsen zelf plaatselijk en geslaagd noemen. Deze wederzijdse kenschetsing is voldoende om te concluderen, dat de Engelsen een voordeel hebben behaald, maar dat dit voordeel niet bijster groot was. Zulks wordt ook bevestigd door de mededeling van generaal Haig, dat het resultaat bestond in de afronding van reeds vroeger behaalde terreinwinst in het gehucht Westhoek en ten zuidoosten daarvan. Het geldt hier terrein dat door de Engelsen bij hun eerste aanval – te oordelen naar Engelse kaarten – vermoedelijk reeds tijdelijk hadden betreden.

Op de rechtervleugel was de strijd zwaar en de vooruitgang niet van betekenis.

Men weet, dat ten noorden van het Engelse front voor Ieper weer Fransen staan. Dezen hebben deelgenomen aan de grote aanval van de 31^e en juist op hun front is de vooruitgang der geallieerden het grootst geweest. Zo was het ook in de eerste dagen van het gemeenschappelijk Somme-offensief van het vorige jaar. Twee successen van de Fransen, niet alleen op de Duitsers, maar niet minder nopens hun positie ten opzichte van hun bondgenoten, de Engelsen. Misschien zou men met grond in twijfel kunnen trekken of de Oostenrijkers uit dit gezichtspunt over het algemeen even gelukkig zijn geweest tegenover de Duitsers. In deze materie kan men, bij gebrek aan gegevens over alle omstandigheden, niet voorzichtig genoeg oordelen, maar dikwijls is het odium van de nederlagen grotendeels aan de Oostenrijkers, en de eer van de overwinningen aan de Duitsers toebedeeld geweest.

De Fransen hebben hun terreinwinst ten noorden van Ieper (bij Bikschote), nu nog wat kunnen uitbreiden.

Alles bijeen genomen is de gevechtsbedrijvigheid op het westelijk front belangrijk toegenomen en kunnen dagen van gigantische worsteling eerlang worden verwacht.

Men meldt ons uit Oostburg:

Gisteravond van zes tot twaalf uur is er weer ontzaglijk schieten gehoord van het westelijk front. Alles stond te trillen van de zware losbrandingen. Tussen tien en twaalf uur was het tevens een mooi gezicht in de lucht. Een groot gedeelte van het gevechtsterrein werd verlicht. Links en rechts zag men lichtkogels door de lucht zweven en de granaten in de lucht barsten.

In de vooravond waren boven België een paar vliegeschaders in gevecht.

De vuuractie was van de zee tot in de richting van Ieper.